

РІВНЕНСЬКА МІСЬКА РАДА
(восьме скликання)
Р І Ш Е Н Н Я

« ___ » _____ 2021

№ _____

Про затвердження Програми поведження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у Рівненській територіальній громаді на 2022-2024 роки

Відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", ст.1, ст.9 Закону України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання", законів України "Про захист тварин від жорстокого поводження", "Про тваринний світ", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про ветеринарну медицину", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" та "Про захист населення від інфекційних хвороб", наказів Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 № 438 "Ветеринарно-санітарні вимоги до утримання тварин у притулках" та від 15.10.2010 № 439 "Про затвердження Положення про притулок для тварин", наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 28.09.2010 № 425 "Про затвердження Порядку проведення заходів, необхідних для скорочення чисельності тварин, які становлять небезпеку" Рівненська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму поведження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у Рівненській територіальній громаді на 2022-2024 роки (додається).

2. Контроль за виконанням цього рішення доручити постійній комісії з питань міського господарства, транспорту, зв'язку та екології (голова постійної комісії – К. Марчук), постійній комісії з питань бюджету, фінансів та управління комунальною власністю (голова постійної комісії – П. Алексевич), секретарю міської ради В. Шакирзяну, заступнику міського голови відповідно до розподілу посадових обов'язків, директору Департаменту інфраструктури та благоустрою Рівненської міської ради Р. Гудимі, а організацію його виконання – начальнику КАТІ 1728 С. Марчуку.

Дата візування

Секретар міської ради

Віктор ШАКИРЗЯН

Погоджено:

Заступник міського голови

Ігор КРЕЧКЕВИЧ

Начальник управління
бюджету і фінансів

Віктор ШУЛЬГА

Рекомендації постійних комісій:

Голова постійної комісії
з питань бюджету, фінансів
та управління комунальною
власністю

Павло АЛЕКСЄВИЧ

Голова постійної комісії з питань
міського господарства

Катерина МАРЧУК

Головний спеціаліст - юрист
організаційного відділу
міської ради

_____

Готували:

Директор Департаменту інфраструктури
та благоустрою

Руслан ГУДИМА

Начальник КАТП 1728

Сергій МАРЧУК

Опубліковано на офіційному сайті
Рівненської міської ради та її
виконавчого комітету
« ___ » _____ 2021 року

Пояснювальна записка

до проєкту рішення Рівненської міської ради «Про затвердження Програми поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у Рівненській територіальній громаді на 2022-2024 роки»

1. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Закінчення терміну дії Програми регулювання чисельності безпритульних тварин у місті Рівному на 2017 – 2021 роки, затвердженої рішенням Рівненської міської ради від 06.12.2016 № 2139 (зі змінами).

2. Мета і шляхи її досягнення

Основною метою Програми є зменшення кількості безпритульних тварин на території Рівненської міської територіальної громади на основі гуманного та відповідального ставлення до них, масова реєстрація домашніх тварин, адопція безпритульних тварин, забезпечення громадського контролю за дотриманням правил утримання домашніх тварин, вживання заходів щодо захисту тварин, створення безпечних та комфортних умов життя людей та співіснування людей і тварин у Рівненській територіальній громаді

Ця Програма передбачає забезпечення ветеринарно-санітарного благополуччя, належного благоустрою у Рівненській міській територіальній громаді, впровадження стандартів гуманного поводження з тваринами, закладення підґрунтя для розвитку сучасної місцевої спільноти.

Основними шляхами та засобами розв'язання проблеми поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами на території Рівненської міської територіальної громади є:

- комплексна взаємодія органів державної влади, місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства та закладів освіти і науки;
- загальноміський облік власницьких та безпритульних тварин;
- регулювання чисельності безпритульних тварин на базі пункту біостерилізації та утримання тварин, який розташований за адресою: м. Рівне, вул. Київська 100-Г, виключно гуманними методами;
- проведення просвітницької роботи з населенням, в тому числі, щодо гуманного поводження з тваринами (висвітлення зазначених питань у ЗМІ, проведення громадських акцій, випуск листівок та плакатів, розміщення інформації на білбордах);
- підвищення відповідального ставлення власників тварин, особливо тих, що відносяться до потенційно небезпечних, за участю відповідних установ та організацій, які в межах своїх повноважень здійснюють контроль за додержанням законодавства України у сфері виконання Програми та Правил;
- ініціювання внесення змін щодо вдосконалення нормативно-правової бази (в межах компетенції органів місцевого самоврядування) з питань захисту тварин на місцевому рівні;
- врахування основних загальнодержавних нормативно-правових актів, що стосуються державної політики у сфері захисту тварин;
- створення безпечних та комфортних умов і таких, що виключають жорстокість, умов для співіснування людей і тварин.

Директор Департаменту

Руслан ГУДИМА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення міської ради
від _____
№ _____

ПРОГРАМА
поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних
тварин гуманними методами у Рівненській міській територіальній громаді на
2022-2024 роки

ПАСПОРТ

міської цільової програми поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами на території Рівненської міській територіальної громади на 2022-2024 роки

Програму затверджено рішенням міської ради від _____ № _____

Ініціатор: Рівненська міська рада

Розробник Програми:

1. Робоча група депутатів Рівненської міської ради VIII скликання з розробки Програми поводження з котами та собаками на 2022-2024 роки (згідно Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»)

Відповідальний виконавець: Департамент інфраструктури та благоустрою Рівненської міської ради.

Співвиконавці:

1. Департамент інфраструктури та благоустрою РМР;
2. КАТП 1728;
3. Муніципальна варта м. Рівне
4. Головне управління Національної поліції в Рівненській області;
5. Управління освіти РМР;
6. Управління з питань культури і туризму РМР;
7. Рівненське міське управління ГУ Держпродспоживслужби в Рівненській області;
8. Громадські організації м. Рівне;
9. Ветеринарні клініки м. Рівне.
10. Засоби масової інформації

Термін виконання: 2022-2024 роки

Обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування (тис. грн.)	За роками		
		2022	2023	2024
Бюджет Рівненської міської територіальної громади	5 400,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0
Інші джерела	3 000,0	1 000,0	1 000,0	1 000,0
Всього:	8 400,0	2 800,0	2 800,0	2 800,0

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програма поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами на території Рівненської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (далі – Програма) спрямована на забезпечення безпеки життя та здоров'я людей, гуманізації суспільства, захист від страждань і загибелі тварин внаслідок жорстокого поводження з ними та захист їх природних потреб.

1.2. Програма ґрунтується на принципах гуманного ставлення до тварин та запобігання жорстокому поводженню з ними, визначає правові, організаційні і фінансові основи відносин щодо регулювання чисельності безпритульних тварин на території Рівненської міської територіальної громади забезпечує участь фізичних осіб та громадських організацій у виконанні заходів, спрямованих на регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами способом біостерилізації.

1.3. Програма поширює свою дію на:

1.3.1. безпритульних тварин, тобто домашніх тварин, що залишились без догляду людини або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем, у тому числі на тварин, незалежно від породи, належності та призначення, що мають нашійники з номерними знаками і намордники, але знаходяться без власника на вулицях, площах, ринках, у скверах, садах, у громадському транспорті, дворах та інших громадських місцях;

1.3.2. домашніх тварин, які мають власників;

1.3.3. відносини, що виникають у зв'язку з утриманням тварин і поводженням з ними фізичних та юридичних осіб на території Рівненської міської територіальної громади (окрім установ Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державного митного комітету України).

1.4. Реалізація Програми повинна здійснюватися виключно гуманними методами, що виключають жорстоке поводження з тваринами, відповідно до законодавства України.

1.5. Евтаназію безпритульних тварин на території Рівненської міської територіальної громади можливо застосовувати тільки у двох випадках підтверджених рішенням комісії по евтаназії:

1.5.1. сказ тварини;

1.5.2. невиліковна хвороба тварини (травми несумісні з життям), яка має бути підтверджена ветеринарним висновком.

1.6. До складу комісії по евтаназії обов'язково входять: головний лікар управління ГУ Держпродспоживслужби в Рівненській області, кінолог (наявність кінологічної освіти і

досвід роботи за спеціальністю не менше 5 років), незалежний лікар ветеринарної медицини, 2 представника громадської організації, статутною метою діяльності якої є охорона та захист тварин.

1.7. Фізичні та юридичні особи, що утримують тварин, зобов'язані суворо дотримуватись вимог Законів України «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про ветеринарну медицину», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб» та інших нормативно-правових актів України, санітарно-гігієнічних і ветеринарних правил та норм, не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних та юридичних осіб і не створювати загрози безпеці людей, а також тварин, у тому числі через жорстоке поводження з ними або їх жорстоке умертвіння.

1.8. Програма діє протягом 2022–2024 років на території Рівненської міської територіальної громади. Програмою передбачається проведення комплексу соціально-економічних та правових заходів, спрямованих на зниження чисельності безпритульних тварин на території Рівненської міської територіальної громади гуманними методами та на роботу з населенням по впровадженню стандартів гуманного поводження з тваринами та відповідальності власників домашніх тварин.

1.9. Програма спрямована на формування комфортного та безпечного співіснування людей і тварин, забезпечення проведення єдиної політики у сфері утримання та поводження з домашніми тваринами, що відповідає законодавству України.

1.10. Нормативно-правове регулювання Програми здійснюється відповідно до Європейської конвенції захисту домашніх тварин, Законів України «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб» та інших нормативно-правових актів. Програма враховує та сприяє у реалізації пріоритетних напрямків Програми соціального та економічного розвитку на території Рівненської територіальної громади на 2022- 2024 роки.

1.11. Основні поняття та терміни, що використовуються у Програмі:

Адопція - прилаштування (усиновлення) безпритульних домашніх тварин у нові родини.

Ареал попереднього перебування - територія, на якій було проведено вилов тварини.

Безпритульні тварини – домашні тварини, що залишилися без догляду людини або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини.

Біостерилізація- позбавлення тварини хірургічним шляхом здатності до відтворення потомства (репродуктивної здатності).

Благодійна діяльність - благодійна безкорислива діяльність благодійних організацій та фізичних осіб, що не передбачає одержання прибутків від цієї діяльності.

Відчуження тварини - передача права власності на тварину від однієї юридичної чи фізичної особи іншим юридичним чи фізичним особам у спосіб, що не заборонений чинним законодавством.

Відповідальний волонтер – людина, яка відповідно до договору про право тимчасового користування безпритульною твариною (тваринами), дала згоду на утримання та догляд за безпритульною твариною (тваринами), яку (які) було повернуто до ареалу попереднього перебування.

Власник домашньої тварини - юридична або фізична особа, яка здійснює догляд за твариною, що належить їй на праві власності або на інших підставах, які не суперечать законодавству України.

Гуманне ставлення до тварин – дії, що відповідають вимогам захисту тварин від жорстокого поводження і передбачають доброзичливе ставлення до тварин, захист їх прав, сприяння їхньому благополуччю, покращення якості їхнього життя, тощо.

Домашні тварини - собаки, коти та інші тварини, що протягом тривалого історичного періоду традиційно утримуються і розводяться людиною, а також тварини видів чи порід, штучно виведених людиною для задоволення естетичних потреб і потреб у спілкуванні, що, як правило, не мають життєздатних диких популяцій, які складаються з особин з аналогічними морфологічними ознаками, та існують тривалий час у їх природному ареалі.

Евтаназія - гуманні методи умертвіння тварин, що виключають їх передсмертні страждання.

Жорстоке поводження з тваринами - знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацьковування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин.

Ідентифікація безпритульної тварини - процес з ототожнювання безпритульної тварини шляхом присвоєння їй унікального ідентифікаційного номера із використанням електронної (електронний транспондер) та візуальної ідентифікації (кліпси з унікальним номером).

Ідентифікація власницьких тварин - процес з ототожнювання тварини шляхом присвоєння їй унікального ідентифікаційного номера із використанням електронної (електронний транспондер) та візуальної ідентифікації (муніципальний номерний жетон).

Інформаційно-просвітницький центр - це центр, який створюється при КАТП 1728 з метою здійснення інформаційно-просвітницької діяльності щодо поводження та гуманного ставлення до тварин.

Муніципальний номерний жетон - це засіб візуальної ідентифікації тварини, який видається власнику зареєстрованої тварини.

Муніципальний реєстр тварин Рівненської міської територіальної громади – єдиний міський електронний реєстр власницьких та безпритульних тварин.

Дорадчий орган – це постійно діючий колегіальний орган, який з метою забезпечення законної, ефективної, прозорої діяльності контролює та спрямовує діяльність керівника Стерилізаційного Центру, підрозділу КАТП 1728 в межах компетенції.

Притулки для тварин – неприбуткові установи спеціально призначені та облаштовані для утримання безпритульних тварин.

Реєстрація власницьких тварин - внесення даних про власницьку ідентифіковану тварину до муніципального реєстру тварин Рівненської міської територіальної громади, що здійснює КАТП 1728, його структурний підрозділ Стерилізаційний Центр або приватні ветеринарні лікарі чи ГУ Держпродспоживслужби в Рівненській області.

Реєстрація безпритульних тварин - внесення даних про безпритульну тварину до муніципального реєстру тварин Рівненської міської територіальної громади, що здійснює КАТП 1728, його структурний підрозділ Стерилізаційний Центр або приватна ветеринарна клініка, яка здійснює надання таких послуг.

Самовигул - регулярні самостійні прогулянки власницьких домашніх тварин у громадських місцях без нагляду господаря.

Соціально-адаптовані тварини - стерилізовані, вакциновані та ідентифіковані тварини, що не несуть загрози для суспільства.

Утримання тварин в домашніх умовах - обмеження природної волі домашніх тварин, що виключає їх вільне переміщення за межами квартири, подвір'я окремого будинку.

2. ОПИС ПРОБЛЕМ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ПРОГРАМИ

Ставлення суспільства до тварин визначає рівень його гуманності. Прагнення України стати повноправним членом Європи неможливе без сприйняття і втілення в життя європейських цінностей. Стандарти гуманного поводження з тваринами є однією з них.

У 2006 році Верховна Рада України ухвалила, а у 2013 році ратифікувала Європейську конвенцію захисту домашніх тварин, що забороняє жорстоке поводження з тваринами й передбачає гуманні способи регулювання їх кількості, як і в країнах Євросоюзу. Проте ухвалення закону, який цілком відповідає світовим стандартам, на жаль, не позбавило Рівненську міську територіальну громаду від наявності безпритульних тварин та ганебних фактів жорстокого поводження з ними – що негативно впливає на формування іміджу України та її регіонів перед іноземними партнерами та потенційними інвесторами.

Незважаючи на існування низки нормативно-правових актів у сфері утримання та поводження з домашніми тваринами, захисту тварин від жорстокого поводження, чинна правова база все ще має значну кількість прогалин, що унеможлиблює ефективне вирішення питань, пов'язаних з порушеними проблемами.

Тому існує необхідність у її вдосконаленні шляхом внесення змін, доповнень та уточнень до чинних нормативних актів, а також розробки нових як на загальнодержавному, так і місцевому рівнях та приведення їх до сучасних світових вимог.

Зокрема, потребують нормативного врегулювання питання підвищення рівня відповідальності за порушення Правил утримання домашніх тварин, жорстоке поводження з тваринами, здійснення контролю за продажем тварин, збирання, знешкодження і утилізації загиблих тварин та відходів життєдіяльності тварин, пунктів тимчасової перетримки та притулків для тварин.

Регулювання чисельності безпритульних тварин є багатопрофільною проблемою, що потребує залучення різних структур та організацій, що знаходяться на території громади для її вирішення і планування на довгострокову перспективу.

Основними причинами появи безпритульних тварин на вулицях міста є:

- 1) низький рівень культури населення щодо поводження з домашніми тваринами;
- 2) відсутність реальних даних про кількість безпритульних тварин на території територіальної громади;
- 3) недотримання власниками правил утримання тварин, прийнятих на території Рівненської міської територіальної громади;

- 4) відсутність муніципального реєстру для ведення обліку собак (котів), що перебувають на території громади;
- 5) недостатня робота з власниками собак (котів), у тому числі в адміністративно-правовому полі;
- 6) відсутність систематичного та безперервного процесу відлову та біостерилізації;
- 7) відсутність системи пошуку загублених тварин;
- 8) відсутність муніципального притулку;
- 9) недостатня кількість приватних притулків та неможливість контролювати та обліковувати кількість тварин в них;
- 10) повна відсутність соціальної реклами щодо проблеми безпритульних тварин;
- 11) відсутність налагодженої комунікації між власниками тварин, зоозахисними організаціями, відділеннями Кінологічної спілки України, альтернативними кінологічними спілками та органами влади;
- 12) велика кількість розплідників породистих тварин та власників заводських приставок на території громади, які займаються розведенням породистих тварин і продають цуценят без належної реєстрації приплодів в КСУ та альтернативних кінологічних організаціях, що призводить до продажу цуценят пет класу без відповідних документів та подальшого використання таких цуценят у розмноженні власниками;
- 13) незадовільний стан матеріально-технічної бази, яка необхідна для законного та безпечного відлову безпритульних тварин на території громади, тимчасової перетримки та належної реєстрації в єдиній базі;
- 14) обмежені повноваження комунального підприємства КАТП 1728 (його підрозділу), а отже, неможливість цільового фінансування окремих витратних статей для виконання своїх функцій в повному обсязі;
- 15) відсутність окремого комунального підприємства, яке б займалось виключно питаннями міста щодо безпритульних тварин (відлов, реєстрація, утримання, ведення бази, чіпування, біркування, реагування на скарги містян, утилізація трупів мертвих тварин);
- 16) недостатня кількість належним чином облаштованих місць, зон та дресирувальних майданчиків для вигулу домашніх тварин, що змушує власників здійснювати вигул собак на територіях загального користування, у зонах зелених насаджень і рекреаційних зонах, парках, скверах. Ця проблема провокує створення конфліктних ситуацій між власниками тварин та пересічними громадянами;

Відповідно до рішення Рівненської міської ради від 03.05.2012 № 2033 та "Про затвердження Програми регулювання чисельності безпритульних тварин у місті Рівному на 2012 – 2016 роки" та рішення №2139 від 06.12.2016 Про затвердження Програми регулювання чисельності безпритульних тварин у місті Рівному на 2017 – 2021 роки" з 2012 року в місті Рівному здійснювалися заходи з відлову, стерилізації та прилаштування безпритульних тварин.

Упродовж 2012 – 2016 років силами Рівненського комунального автотранспортного підприємства 1728 (далі – КАТП 1728) було здійснено відлов понад 1000 безпритульних тварин; із них понад 800 тварин було стерилізовано та повернуто до попереднього місця перебування, понад 200 особин було прилаштовано. Крім цього, на запрошення міста в 2014 – 2015 роках понад 500 особин було простерилізовано міжнародною організацією "Чотири лапи".

Упродовж 2017-2021 року було простерилізовано 900 особин собак і 459 кішок.

Заходи з відлову та стерилізації безпритульних тварин дозволили скоротити їх чисельність у місті Рівному з понад 4 000 особин до 1 500 особин. Проте безпритульні тварини і далі є носіями великої кількості захворювань, спільних для тварин і людей (сказ, лептоспіроз, паразитарні захворювання). Велика кількість безпритульних тварин призводить до погіршення санітарно-епідеміологічного стану міста, якості життя мешканців і гостей міста, загибелі тварин та жорстокого поводження з ними.

Від мешканців міста та представників різних організацій постійно надходять звернення з проханням провести відлов безпритульних тварин.

У результаті вивчення даної проблематики слід зробити висновок, що найбільш ефективним і науково підтвердженим методом зменшення чисельності безпритульних тварин є метод біостерилізації. За цим методом безпритульних тварин після відлову доставляють до центру стерилізації, притулку, центру реабілітації, іншого місця для тимчасової перетримки, де їх стерилізують, роблять їм щеплення від сказу, обробляють від паразитів, чіпуються та відпускають на колишні місця перебування. Розгалужена система прилаштувань дає можливість повертати на попереднє місце перебування менше тварин, ніж було відловлено. Розбудова і збільшення пропускної спроможності центру стерилізації, притулку, центру реабілітації, іншого місця для перетримки, дасть можливість повертати на вулиці міста ще менше тварин. Стерилізовані тварини, які повертаються до попереднього місця перебування, мають бути візуально ідентифіковані за допомогою бірки.

Стерилізація безпритульних тварин протягом 2012 – 2021 років забезпечила динаміку зниження їх чисельності на території міста. Але, враховуючи той факт, що фінансування недостатнє, біостерилізація проходить не безперервно і припадає на

місяці, коли не простерилізовані тварини мають потомство, а також до міста Рівне приєднано смт. Квасилів, кількість безпритульних тварин значно зросла, що можемо спостерігати за кількістю звернень на гарячу лінію 1553, публікацій від незадоволених мешканців міста у соціальних мережах, кількості покусів на вулицях міста та кількості цуценят в районі продовольчих ринків та зупинках громадського транспорту, скарг від мешканців до КАТП 1728(його підрозділу), на яке покладено функцію владнання конфліктних ситуацій з безпритульними тваринами на території громади. Продовження роботи по зменшенню чисельності безпритульних тварин протягом наступних 5 років дозволить довести чисельність безпритульних тварин до мінімального рівня, комфортного для міського середовища.

Орієнтовна чисельність безпритульних тварин на території міста Рівненської міської територіальної громади, що потребують біостерилізації та вакцинації проти сказу, становить станом на серпень 2021 року в межах 1000 - 1500 особин. Оскільки одна нестерилізована самка здатна приносити, у середньому, 10 цуценят на рік, із кожним роком на вулицях м. Рівне та Квасилів з'являються десятки нових безпритульних тварин.

Неналежний догляд за домашніми тваринами, викидання їх на вулиці Рівного та Квасилова провокує стрімке їх розмноження, що призводить до загибелі тварин, захворювань у тому числі небезпечними інфекційними хворобами, каліцтва у дорожньо-транспортних пригодах, потрапляння у місця з яких неможливо вибратись. Неконтрольована кількість безпритульних тварин призводить до погіршення епідеміологічної та епізоотичної ситуації у місті, байдужого, негативного, жорстокого ставлення до тварин, а зрештою й до людей, і таким чином, викликає соціальну напругу у суспільстві.

Тому на даний час проблема регулювання чисельності безпритульних тварин не вирішена остаточно, проте, за останні роки відбулися позитивні зміни в напрямку вирішення зазначеного питання гуманними методами, що підтверджено результатами підрахунку кількості безпритульних собак.

Існуюча матеріально-технічна база Стерилізаційного Центру, структурного підрозділу КАТП 1728 є недостатньою для вирішення вищезазначених проблемних питань. Отже, постає гостра необхідність розширення потужності Стерилізаційного Центру, структурного підрозділу КАТП 1728, покращення його матеріально-технічної бази шляхом будівництва муніципального притулку.

Окрім того, як засвідчує світовий досвід, найбільш ефективними методами в регулюванні чисельності безпритульних тварин є біостерилізація та адопція, ефективна законодавча база та контроль за її виконанням, єдина онлайн-система реєстрації та

ідентифікації, контрольоване розведення, інформаційно-просвітницька робота та підвищення рівня відповідального ставлення до тварин з боку їх власників та суспільства.

У результаті вивчення практичного досвіду інших міст України у цій сфері слід зробити висновок, що найбільш ефективним методом зменшення чисельності безпритульних тварин є метод біостерилізації. За цим методом безпритульних тварин після відлову не знищують, а доставляють до притулку (стерилізаційного центру), де їх стерилізують, вакцинують комплексною вакциною, отримують обробку від гельмінтів, прилаштовують або повертають на колишнє місце мешкання. Окрім цього, стерилізовані тварини, які повертаються до попереднього місця перебування, мають бути візуально ідентифіковані та чіповані електронним транспондером.

Оскільки зазначені питання залишаються актуальними, а строк дії міської Програми закінчився, виникла необхідність повторно розробити міську цільову Програму на новий термін, яка враховує актуальність проблеми, усі вищезазначені чинники і спрямована на ефективний контроль за утриманням домашніх тварин і зменшення чисельності безпритульних тварин у Рівненській міській територіальній громаді гуманними методами, зниження соціальної напруги і рівня конфліктності, викликаних ситуацією з безпритульними тваринами, запобігання поширенню жорстокості та впровадження в суспільну свідомість стандартів гуманного ставлення до живих істот і шанобливого ставлення до життя як цінності.

Програма має орієнтуватися на принципи, встановлені Європейською конвенцією про захист домашніх тварин та Законом України "Про захист тварин від жорстокого поводження", досвід європейських країн у сфері регулювання чисельності безпритульних тварин і поводження з тваринами в місті. Зокрема, створити належні умови співіснування людей та тварин на території Рівненської міської територіальної громад, забезпечити обов'язкову реєстрацію тварин їх власниками, посилити відповідальність власників тварин за дотриманням визначених Правил їх утримання. Для реалізації Програми необхідне стимулювання власників тварин до їх біостерилізації та реєстрації, ліквідація місць стихійного придбання тварин, запровадження контролю за розведенням домашніх тварин шляхом надання пільг для соціально-незахищених верств населення, надання участі громадським організаціям у вирішенні питань поводження з домашніми та безпритульними тваринами, тощо.

3. МЕТА ПРОГРАМИ

3.1. Основною метою Програми є зменшення кількості безпритульних тварин на території Рівненської міської територіальної громади на основі гуманного та відповідального ставлення до них, масова реєстрація домашніх тварин, адопція

безпритульних тварин, забезпечення громадського контролю за дотриманням правил утримання домашніх тварин, вживання заходів щодо захисту тварин, створення безпечних та комфортних умов життя людей та співіснування людей і тварин у Рівненській територіальній громаді

3.2. Ця Програма передбачає забезпечення ветеринарно-санітарного благополуччя, належного благоустрою у Рівненській міській територіальній громаді, впровадження стандартів гуманного поводження з тваринами, закладення підґрунтя для розвитку сучасної місцевої спільноти.

4. ШЛЯХИ І ЗАСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

4.1. Досягнення визначеної мети Програми можливо наступним шляхом:

- відлову, біостерилізації, щеплення, профілактичних обробок, адопції безпритульних тварин;
- удосконалення системи обліку, реєстрації та ідентифікації безпритульних тварин, впровадження ефективної процедури реєстрації домашніх тварин;
- розробки системи інформаційно-просвітницьких заходів щодо гуманного поводження з безпритульними тваринами, адопції безпритульних тварин, пропагування біостерилізації та реєстрації домашніх тварин тощо;
- удосконалення системи контролю за виконанням Правил утримання домашніх тварин та їх чисельністю у на території Рівненської територіальної громади;
- збільшення потужностей КАТП 1728 та його структурного підрозділу Стерилізаційний Центр - організація зони ізолятору, карантинної зони, покращення ветеринарних послуг та облаштування Центру адопції тварин.
- будівництво муніципального притулку.

4.2. Основними засобами реалізації Програми є:

4.2.1 нормативне врегулювання питання підвищення рівня відповідальності за порушення Правил утримання домашніх собак та котів у м. Рівненській міській територіальній громаді (далі – Правила), затверджених рішенням Рівненської міської ради а також приведення Правил до вимог чинного законодавства.

4.2.2. створення дорадчого органу при Стерилізаційному Центрі, підрозділу КАТП 1728

4.2.3. контроль у сфері гуманного поводження з безпритульними тваринами шляхом створення Муніципального реєстру тварин Рівненської Міської Територіальної Громади та «Контролю за дотриманням Правил утримання домашніх собак та котів в Рівненській Міській Територіальній громаді» при Муніципальній Варті. Даний підрозділ буде мати повноваження на складання адміністративних протоколів за ст. 152 та частиною першою ст. 154 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

4.3. За основу регулювання чисельності безпритульних тварин прийнято:

4.3.1. Пріоритетним напрямом є метод відлов-вакцинація-біостерилізація-адопція або повернення тварин у ареал попереднього перебування з акцентом на адопцію (прилаштування) безпритульних тварин. Непряме вилучення безпритульних тварин, а поступове стабільне зниження їх чисельності за рахунок зміни динаміки народжуваність/смертність.

4.3.2. Програма виконується способом організації відлову безпритульних тварин із застосуванням нової методики біостерилізації та сучасної технічної бази (додаток 6 до Програми).

4.3.3 Відлов, біостерилізацію з післяопераційною перетримкою, щеплення, профілактичні обробки, адопцію або повернення безпритульних тварин у ареал попереднього перебування здійснює Стерилізаційний Центр, структурний підрозділ КАТП 1728.

4.3.4. Біостерилізація з післяопераційною перетримкою, вакцинація та профілактичні обробки безпритульних тварин проводиться на базі Стерилізаційний Центр, структурний підрозділ КАТП 1728, а також в інших установах ветеринарної медицини (за згодою). Ветеринарні процедури з тваринами, які можуть заподіяти їм біль, повинні проводитися в умовах знеболювання, за винятком тих процедур, що відповідно до ветеринарних правил виконуються без анестезії.

4.3.5. Після біостерилізації тварини підлягають реєстрації та післяопераційній перетримці не менше 7 календарних днів.

4.3.6. Після перетримки тварини можуть бути:

- передані фізичним особам на безоплатній основі за умови реєстрації у муніципальному реєстрі тварин Рівненської міської територіальної громади.
- передані віднайденим власникам після пред'явлення підтвердження про реєстрацію у муніципальному реєстрі Рівненської міської територіальної громади, ветеринарного паспорта, оплати на рахунок КАТП 1728 вартості витрат на відлов, утримання, біостерилізацію, вакцинацію, дегельмінтизацію, чіпування, лікування та інші процедури, якщо такі проводилися.
- передані у притулки для тварин на безоплатних засадах.
- повернуті до ареалу попереднього перебування.

4.4 Центр Стерилізації, структурний підрозділ КАТП 1728, або уповноважена ним особа, має право перевірити умови утримання переданих у власність тварин. У разі неналежного їх утримання вилучити тварину.

4.5. Для впорядкування оперативної роботи з безпритульними тваринами, а також з іншою метою, створюється облікова система тварин, що відловлюються з внутрішніми

ідентифікаторами, які присвоюються усім безпритульним тваринам, відловленим Стерилізаційним Центром, структурним підрозділом КАТП 1728.

4.6. За основу утримання та поводження з тваринами у :

- забезпечення дружнього та безпечного співіснування людей і тварин та дотримання безпеки при поводженні з тваринами;
- дотримання санітарно-гігієнічних та ветеринарних норм і правил утримання та поводження з тваринами;
- забезпечення умов життя тварин, які відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;
- жорстоке поводження з тваринами є несумісним з вимогами моральності та гуманності, спричиняє моральну шкоду людині;
- право власності та інші речові права на тварин у разі жорстокого поводження з ними можуть бути припинені відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»;
- заборона жорстоких методів умертвіння тварин, що призводять до загибелі від задушення, електричного струму, больових ін'єкцій, отруєння, курареподібних препаратів, перегріву та інші больові методи.

4.7. Ветеринарні процедури щодо тварин можуть здійснювати тільки особи, які мають відповідну фахову освіту.

4.8. Забороняється отруєння тварин будь-якими засобами.

4.9. Забороняється пропаганда жорстокого поводження з тваринами, заклики до жорстокого поводження з ними, використання у розважальних або комерційних цілях матеріалів, які демонструють жорстоке поводження з тваринами.

4.10. Особливості права власності та інших речових прав на тварин у Рівненській міській територіальній громаді регулюються:

4.10.1 Право власності на тварину підтверджується наявним на тварині номерним жетоном та імплантованим електронним підшкірним транспондером з відповідною реєстрацією в Муніципальному реєстрі тварин Рівненської міської територіальної громади.

4.10.2. Ветеринарний паспорт не є підтвердженням права власності.

4.10.3. Право власності та інші речові права на тварин у разі жорстокого поводження з ними можуть бути припинені за рішенням суду шляхом їх оплатного вилучення або конфіскації.

4.10.4. Продаж з попереднім виставленням пропонованих тварин для показу покупцям допускається у разі дотримання вимог Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження».

4.10.5. Продавець тварини зобов'язаний забезпечити покупця достовірною інформацією про реєстрацію, вид, породу, стан здоров'я та інші якості тварини, а також про умови її утримання.

4.10.6. Дарування тварин допускається після попереднього погодження з майбутнім власником. Згідно з ст. 6 Європейської конвенції про захист домашніх тварин, жодна домашня тварина не може бути продана особам, яким не виповнилося 16 років, без чітко висловленої згоди їхніх батьків або інших осіб, які виконують обов'язки батьків.

4.11. Реєстрація домашніх тварин:

4.11.1. У Рівненській міській територіальній громаді діє обов'язкова реєстрація собак, що утримуються фізичними або юридичними особами на території міста, та добровільна реєстрація котів, що проводиться за бажанням власника.

4.11.2. Реєстрація собак та котів передбачає видачу власнику домашньої тварини муніципального номерного жетону та введення електронного транспондери (у разі відсутності) з індивідуальним номером та внесення цього номеру з інформацією про тварину та її власника в Муніципальний реєстр тварин Рівненської міської територіальної громади.

4.11.3. Реєстрація домашніх собак і котів проводиться з метою:

- єдиного обліку цих тварин у місті, громаді у тому числі для організації пошуку загублених тварин та повернення їх власникам;
- контролю за чисельністю безпритульних тварин;
- здійснення контролю за дотриманням ветеринарно-санітарних вимог;
- забезпечення епізоотичного благополуччя;
- вирішення проблемних питань і конфліктних ситуацій, пов'язаних з утриманням домашніх собак та котів у Рівненській міській територіальній громаді.

4.11.4. Реєстрація проводиться одноразово і вважається дійсною протягом усього життя тварини.

4.11.5. Реєстрацію та облік тварин здійснюють Стерилізаційний Центр, структурний підрозділ КАТП 1728, установи ветеринарної медицини, інші установи та організації, уповноважені КАТП 1728. Реєстрація тварин може проводитись безпосередньо за місцем проживання власника.

4.11.6. Особа, яка придбала та утримує тварину, зобов'язана зареєструвати її протягом 10 діб з моменту придбання.

4.11.7. У разі втрати муніципального номерного жетону тварини, зміни її власника або місця його проживання обов'язково проводиться зміна даних у профілі тварини шляхом звернення власника до Стерилізаційного Центру, структурного підрозділу КАТП 1728.

4.11.8. Носіння ідентифікаційного жетону за межами місця постійного утримання

тварини є обов'язковим. Перебування тварини без жетону на вулицях, площах, ринках, у скверах, парках, дворах, у громадському транспорті та інших публічних місцях є порушенням правил реєстрації. Така тварина вважається незареєстрованою.

4.11.9. При здійсненні реєстрації тварини, її присутність є обов'язковою, а власник цієї тварини повинен мати при собі паспорт та документи, що підтверджують проведення протиепізоотичних заходів (щеплень).

4.11.10. Процедура реєстрації передбачає заповнення відповідної форми з відомостями щодо власника тварини (паспортні дані, в т. ч. ПІБ, дата народження, а також адреса та телефон власника), виду тварини, породи, клички, дати народження, проведення протиепізоотичних заходів (щеплень) та інше із подальшим внесенням цієї інформації до муніципального реєстру тварин Рівненської територіальної громади. Ця інформація є конфіденційною та може бути надана третім особам лише у випадках, що передбачені чинним законодавством.

4.11.11. Стерилізаційний Центр, структурний підрозділ КАТП 1728 або інша уповноважена установа, зобов'язані видати власнику зареєстрованої тварини номерний індивідуальний знак (жетон) тварини, ввести електронний транспондер у разі його відсутності, а також ознайомити з Правилами утримання домашніх собак та котів у Рівненській територіальній громаді. Факт ознайомлення з документами підтверджується підписом власника тварини.

4.11.12. Процедура та порядок реєстрації здійснюється Стерилізаційним Центром, структурним підрозділом КАТП 1728.

4.12. Реалізація Програми передбачає такі інформаційно-просвітницькі заходи серед населення:

- підготовку та проведення інформаційних заходів, тематичних лекцій, семінарів, круглих столів, конференцій та нарад з представниками управління житлового господарства департаменту інфраструктури та благоустрою Рівненської міської ради, відповідними службами, установами, підприємствами, громадськими організаціями;
- проведення просвітницької роботи серед мешканців Рівненської територіальної громади з питань пов'язаних з гуманним та відповідальним ставленням до тварин;
- видавництво та розповсюдження тематичних друкованих видань: буклетів, плакатів та інших інформаційних матеріалів для проведення просвітницької роботи серед опікунів безпритульних тварин та мешканців міста;
- розробку та запровадження просвітницьких проектів у дитячих навчальних закладах щодо гуманного поводження з тваринами та захисту їх від жорстокого поводження;
- виготовлення та розміщення соціальної реклами (інформаційних носіїв, стендів, листівок, відео- та аудіо роликів);

- участь в інформаційних кампаніях та заходах із залученням засобів масової інформації;
- проведення консультацій з громадськістю стосовно опіки над безпритульними тваринами, що перебувають на території громади;
- пропаганда відповідального ставлення до домашніх тварин та гуманного поводження з безпритульними тваринами у засобах масової інформації;
- активізація роботи щодо притягнення власників тварин до адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення правил утримання тварин або жорстокого поводження з домашніми тваринами.

4.13. Задля ефективного вирішення питання регулювання чисельності безпритульних тварин та дружнього співіснування людей та тварин на території Рівненської міської територіальної громади здійснюють діяльність відповідальні волонтери.

4.13.1. Відповідальні волонтери згідно з договором дають згоду на утримання та догляд за безпритульною твариною (тваринами), яку (які) було повернуто до ареалу попереднього перебування.

4.13.2. Відповідальним волонтером може вважатися людина, яка зареєстрована у базі даних відповідальних волонтерів Стерилізаційного Центру, структурного підрозділу КАП 1728 та уклала з КАТП 1728 відповідний договір.

4.13.3. Відповідальний волонтер зобов'язаний дотримуватись умов договору, укладеного з КАТП 1728 та вимог цієї Програми.

Разом з тим, велику увагу необхідно приділити профілактиці бездоглядності тварин. Програмою враховується існування великої популяції домашніх тварин, тісно пов'язаної з популяцією безпритульних тварин. Цей зв'язок контролюється за допомогою додаткових заходів, які здатні забезпечити підвищення відповідальності власників домашніх тварин з метою взяти під контроль відтворення тварин в місті, а саме: реєстрація домашніх тварин та стимулювання власників до біостерилізації своїх тварин для обмеження їх невинновданого поширення.

Безпритульні тварини, що гинуть або вмирають, увесь час заміщуються новими за рахунок наступних чинників:

1. цуценят цієї ж групи тварин;
2. тварин, що мігрують із сусідніх територій;
3. покинутих та загублених власницьких тварин;
4. тварин, покинутих у місцях продажу.

Щоб перешкодити першому чиннику, методика передбачає відлов та біостерилізацію тварин в окремому районі або окремій групі тварин повністю та одночасно (за короткий проміжок часу).

Для досягнення успіху за цією методикою вкрай важливо досягнення певної долі стерилізованих самок. Найкращим варіантом є одночасна біостерилізація усіх самок у групі тварин. Або, як найменше, досягнення при біостерилізації так званого «порогу ефективності», який настає при підтримці долі стерилізованих самок 75 – 80% від загального числа самок у популяції безпритульних тварин. За таких умов досягається стабілізація чисельності та зменшення популяції, тобто кількість цуценят, що народилися і дожили до статевої зрілості (дорослого стану), або кошенят дорівнюватиме (або менше) кількості дорослих тварин, що загинули чи вибули з групи тварин з інших причин.

Для запобігання другому чиннику (міграції тварин) процес біостерилізації необхідно організовувати таким чином, щоб біостерилізація тварин у районах міста проходила послідовно на сусідніх ділянках, тобто процес біостерилізації необхідно проводити за спіральними лініями, що розкручуються з умовних центрів у різних районах міста, або по квадратах, на які умовно розділена територія районів.

Після біостерилізації, вакцинації та за умови неможливості адопції за час перебування в Стерилізаційному Центрі тварини повертаються до ареалу попереднього перебування. Собаки стають епідеміологічно безпечні (щеплені після біостерилізації), створюють значно менше шуму і не дають приплоду. Таким чином, збільшення чисельності тварин не відбувається, і через певний час починається значне природне зменшення їх чисельності.

Задля ліквідації третього чинника необхідно запровадити широкомасштабні інформаційно-просвітницькі заходи та реєстрацію домашніх тварин. Внаслідок запровадження таких методів собаки почнуть зникати з вулиць.

Для того, щоб ліквідувати четвертий чинник, необхідно проводити рейди разом з співробітниками Національної поліції, працівниками Стерилізаційного Центру представниками громадських організацій Рівненської міської територіальної громади.

Таким чином, основними шляхами та засобами розв'язання проблеми поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами на території Рівненської міської територіальної громади є:

- комплексна взаємодія органів державної влади, місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства та закладів освіти і науки;
- загальноміський облік власницьких та безпритульних тварин;
- регулювання чисельності безпритульних тварин на базі пункту біостерилізації та утримання тварин, який розташований за адресою: м. Рівне, вул. Київська 100-Г, виключно гуманними методами;

- проведення просвітницької роботи з населенням, в тому числі, щодо гуманного поводження з тваринами (висвітлення зазначених питань у ЗМІ, проведення громадських акцій, випуск листівок та плакатів, розміщення інформації на білбордах);
- підвищення відповідального ставлення власників тварин, особливо тих, що відносяться до потенційно небезпечних, за участю відповідних установ та організацій, які в межах своїх повноважень здійснюють контроль за додержанням законодавства України у сфері виконання Програми та Правил;
- ініціювання внесення змін щодо вдосконалення нормативно-правової бази (в межах компетенції органів місцевого самоврядування) з питань захисту тварин на місцевому рівні;
- врахування основних загальнодержавних нормативно-правових актів, що стосуються державної політики у сфері захисту тварин;
- створення безпечних та комфортних умов і таких, що виключають жорстокість, умов для співіснування людей і тварин.

Забезпечення зменшення кількості конфліктних ситуацій, пов'язаних з тваринами, зменшення випадків нападу та покусів, травмування інших тварин, зменшення кількості безпритульних тварин, формування гуманного ставлення до тварин передбачає здійснення оперативного реагування на звернення, скарги, повідомлення громадян та юридичних осіб про факти порушень Правил, створення відповідної інфраструктури: майданчиків для дресирування, місць та зон для виходу, поширення інформації для фізичних та юридичних осіб стосовно можливості проведення кремації тварин.

У разі виявлення правопорушень пов'язаних з утриманням тварин та з метою притягнення порушника до відповідальності має бути встановлений власник тварини. Реєстрація та ідентифікація є найбільш ефективним способом визначення ототожнення тварини з її власником.

5. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Виконання заходів Програми передбачається за рахунок коштів міського бюджету, за рахунок власних коштів від діяльності Стерилізаційного Центру КАТП 1728 (реєстрація тварин, ветеринарна діяльність, відлов тварин на замовлення фізичних та юридичних осіб, тощо), а також коштів від благодійних фондів, міжнародних благодійних організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Обсяги фінансування заходів Програми уточнюються та визначаються щорічно відповідно до можливостей бюджету Рівненської територіальної громади, прийнятих

інвестиційних пропозицій і програм та пропозицій суб'єктів господарювання на відповідний рік.

6. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів, спрямованих на досягнення її мети. Завданнями Програми є:

6.1. Розширення потужності Стерилізаційного Центру, структурного підрозділу КАТП 1728 та покращення його матеріально-технічної бази (додаток 2 до Програми):

- придбання додаткового обладнання;
- придбання мобільної амбулаторії, автомобіля для відлову собак;
- облаштування кухні, приміщення для зберігання кормів, організація ізолятору та утеплених вольєрів для тварин - демонтаж старих вольєрів;
- переоснащення приміщення Стерилізаційного Центру КАТП 1728 під Центр адопції безпритульних тварин;
- будівництво повноцінного притулку для утримання тварин Рівненської міської територіальної громади
- поточний ремонт ветеринарно-стерилізаційного центру з розподілом зон та приміщень - карантину, післяопераційної, грумінгу, складського приміщення, стерилізаційної кімнати, побутової кімнати, кухні для тварин та приміщення для персоналу (доглядальники, ловці);
- встановлення 10 камер онлайн спостереження на території Стерилізаційного Центру;
- охоронна та протипожежна сигналізація;
- закупівля сканерів (15 штук).

6.2. Проведення заходів щодо запобігання ситуацій загрози покусів тваринами людини (додаток 3 до Програми).

6.3 Проведення відлову, біостерилізації, ідентифікації, адопції або повернення безпритульних тварин:

- придбання корму для тварин та їх утримання;
- вилов безпритульних тварин, що знаходяться на території Рівненської територіальної громади, підбір трупів
- придбання медикаментів, вакцин, транквілізаторів, дезінфікуючих та інших лікарських препаратів(у тому числі комплексної вакцини), проведення лабораторних досліджень з виявлення інфекційних захворювань тварин;
- ідентифікація тварин (електронний транспондер, бірка).

6.4. Проведення пільгової біостерилізації домашніх тварин, що не мають племінної

цінності (додаток 4 до Програми):

- пільгова біостерилізація, безповоротна фінансова допомога (гранти);
- розробка та затвердження виконавчим комітетом РМР Положення щодо пільгової біостерилізації домашніх тварин.

6.5. Підрахунок безпритульних тварин.

6.6. Створення та ведення Муніципального реєстру тварин Рівненської міської територіальної громади.

6.7. Підвищення кваліфікації співробітників Стерилізаційного Центру, структурного підрозділу КАТП 1728

6.8. Проведення безкоштовної ідентифікації та реєстрації собак соціально незахищених верств населення 300 чіпів:

- розробка Порядку безкоштовної реєстрації домашніх тварин для пільгової категорії мешканців Рівненської територіальної громади;
- проведення безкоштовної ідентифікації та реєстрації собак (300 чіпів) для соціально незахищених верств населення.

6.9. Впровадження інформаційної та просвітницької компанії для інформування місцевої громади щодо поводження та гуманного ставлення до тварин (додаток 5 до Програми):

- проведення навчання виконавчих органів по виконанню Програми та ознайомлення з прийнятою Програмою;
- листівки, інформаційні листи, брошури, біг-борди на тему реєстрації, біостерилізації домашніх тварин (проведення конкурсів за рахунок грантів);
- робота із ЗМІ та інтернет-ресурсами;
- організація роботи та утримання гарячої лінії, Call-центру 1553 з розгляду звернень та скарг громадян, надання консультацій, проведення рейд-перевірок, складення актів щодо порушення правил утримання тварин;
- робота сайту Стерилізаційного Центру.

6.10. Впровадження заходів просвітницької діяльності (тем) в навчальних закладах та закладах культури Рівненської міської територіальної громади:

- погодження навчальних проектів для загально-освітніх навчальних закладів;
- проведення семінарів з директорами і вчителями шкіл;
- заходи в школах (конкурси малюнку, пісень, віршів), лекції із залученням волонтерів, відвідування Стерилізаційного Центру;
- розробка планів заходів у дитячих навчальних закладах;
- проведення заходів в бібліотеках.

6.11. Ліквідація незаконної торгівлі тваринами:

- забезпечення контролю за реєстрацією, ідентифікацією домашніх тварин у Рівненській міській територіальній громаді при здійсненні купівлі-продажу на території громади

6.12. Створення наглядової ради при Стерилізаційному Центрі.

6.13. Внесення змін та доповнень до:

- діючих Правил благоустрою, санітарного утримання територій, забезпечення чистоти і порядку в Рівненській міській територіальній громаді;

6.14 Видання нових «Правил утримання домашніх собак та котів у Рівненській міській територіальній громаді».

Детальний перелік завдань і заходів з реалізації Програми із зазначенням виконавців, орієнтовними обсягами фінансування, термінами виконання, очікуваними результатами наведено у Додатку 1 до Програми.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ

Відповідальним виконавцем Програми є Департамент інфраструктуру та благоустрою Рівненської міської ради, як головний розпорядник коштів та відповідальний за їх цільове використання. Департамент інфраструктуру та благоустрою Рівненської міської ради забезпечує моніторинг виконання Програми та підготовку звітної та аналітичної інформації.

Організація і контроль за утриманням і поведінням з домашніми тваринами та заподіяння шкоди як оточуючим, так і самій тварині, притягнення до відповідальності за жорстоке поведіння з тваринами покладається на органи національної поліції, що забезпечують правопорядок на вулицях Рівненської міської територіальної громади, органи Держпродспоживслужби, суспільно-громадські організації.

Департамент інфраструктуру та благоустрою Рівненської міської ради сприяє органам місцевого самоврядування у вирішенні питань забезпечення виконання заходів Програми у сфері поведіння з домашніми та безпритульними тваринами, контроль за реалізацією заходів Програми.

Департамент інфраструктуру та благоустрою Рівненської міської ради сприяють проведенню роз'яснювальної роботи серед мешканців міста з метою запобігання появи безпритульних тварин.

Місцеві громадські організації захисту тварин беруть участь у реалізації заходів Програми та контролю за її реалізацією.

Виконавці Програми звітують перед відповідальним виконавцем – Департамент інфраструктуру та благоустрою Рівненської міської ради про хід виконання Програми в терміни, вказані в Додатку 1 до Програми, а також щорічно, до 20 січня року

наступного за звітним, інформують вказаного відповідального виконавця про результати виконання заходів Програми за весь рік.

Департамент інфраструктуру та благоустрою Рівненської міської ради забезпечує оприлюднення на офіційному веб-сайті Рівненської міської ради (<http://rivnerada.gov.ua>) узагальненої інформації про хід та результати виконання заходів Програми щорічно до 30 січня року, наступного за звітним.

Громадські організації, статутною метою діяльності яких є захист тварин, згідно з ст. 34 Закону України «Про тварин від жорстокого поводження» мають право брати участь у проведенні державними органами управління у сфері захисту тварин від жорстокого поводження перевірок виконання Стерилізаційним Центром планів і заходів, пов'язаних із захистом тварин від жорстокого поводження та ставити перед відповідними органами державної влади питання про конфіскацію тварин та відповідальність осіб, які їх утримують, відповідно до чинного законодавства, у разі виявлення фактів жорстокого поводження з тваринами;

Виконавчі органи міської ради всебічно сприяють фізичним особам та громадським організаціям, метою діяльності яких є захист тварин, в проведенні контролю за ходом виконання цієї Програми.

Контроль за виконанням заходів Програми здійснюють Рівненська міська рада, профільні постійні комісії РМР.

У разі виникнення потреби щодо внесення змін або доповнень до Програми, розробки механізмів вирішення проблемних питань, пов'язаних з реалізацією завдань Програми, виконавець та розробники Програми вживають заходів щодо підготовки відповідних документів та подання їх на затвердження у місячний термін.

8. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

У результаті виконання Програми очікується:

1. Внесення змін та доповнень до діючих Правил благоустрою, санітарного утримання територій, забезпечення чистоти і порядку в Рівненській міській територіальній громаді.
2. Прийняття нових Правил утримання домашніх собак та котів у в Рівненській міській територіальній громаді.
3. Створення Дорадчого Органу при Стерилізаційному Центрі, структурного підрозділу КАТП 1728
4. Зменшення чисельності безпритульних тварин.
5. Облаштування Центру адопції безпритульних тварин.

6. Зменшення покусів мешканців Рівненської міської територіальної громади як власницькими так і безпритульними тваринами.

7. Купівля мобільної амбулаторії для проведення біостерилізації домашніх тварин та машин для відлову тварин.

8. Приведення до оптимального штатного розпису Стерилізаційного Центру, як структурного підрозділу КАТП 1728.

9. Облаштування зон карантину та вольєрів, ізолятору, інфекційного відділення, грумінг зони, стерилізаційної на території Стерилізаційного Центру.

10. Ліквідація незаконної торгівлі тваринами.

11. Проведення регулярних спільних рейдів робітників Стерилізаційного Центру, представників громадських організацій з працівниками Національної поліції або муніципальними службами, щодо перевірки реєстрації власницьких тварин.

12. Облік безпритульних та власницьких тварин у муніципальному реєстрі тварин Рівненської територіальної громади.

13. Закупка сканерів для ідентифікації власницьких собак під час проведення рейдових перевірок співробітниками органів Національної поліції.

14. Забезпечення ефективного використання бюджетних коштів на заходи щодо регулювання чисельності безпритульних тварин.

Результативні показники виконання Програми визначені у таблиці 8.1.

Результативні показники виконання програми

№	Показник	Одиниці виміру	2022рік	2023 рік	2024 рік		
1.	Розширення потужності Стерилізаційного Центру та покращення його матеріально-технічної бази						
Показник продукту:							
1.1.	Придбання додаткового обладнання:						
1.2.	Придбання мобільної амбулаторії, автомобіля для вилову собак:						
	1.2.1. Автомобіль	од.	1	-	-	-	-
	1.2.2. Мобільна амбулаторія	од.	1	-	-	-	-
1.3.	Розширення потужності Стерилізаційного Центру: будівництво кухні, приміщення для зберігання кормів, організація ізолятору та вольєрів для тварин:						
	1.3.1. Кухня	од.	-	1	-	-	-
	1.3.2. Приміщення для зберігання кормів		-	1	-	-	-
	1.3.3. Вольєри	од.	-	-	-	-	-
	1.3.4. Будки	од.	-	-	-	-	-
1.4.	Поточний ремонт ветеринарно-стерилізаційного центру розподілом зон та приміщень:	(м ²)					
	1.4.1. Зона карантину	од.	1	-	-	-	-
	1.4.2. Післяопераційна зона	од.	1	-	-	-	-
	1.4.3. Грумерна зона	од.	1	-	-	-	-
	1.4.4. Складське приміщення	од.	2	-	-	-	-
	1.4.5. Стерилізаційна кімната	од.	-	1	-	-	-
	1.4.6. Побутова кімната	од.	-	1	-	-	-
	1.4.7. Приміщення для персоналу	од.	1	-	-	-	-
1.5.	Встановлення 10 камер онлайн спостереження:						
	1.8.1. Камери онлайн спостереження	од.	10	10	-	-	-
1.6.	Охоронна та протипожежна сигналізація:						

	1.6.1. Охоронна сигналізація	од.	-	1	-	-	-
	1.6.2. Протипожежна сигналізація	од.	-	1	-	-	-
Показник ефективності:							
1.1.	Придбання додаткового обладнання:						
	1.1.16. Середні витрати на придбання столу для грумінгу	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.1.17. Середні витрати на придбання ванни для грумінгу	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.1.18. Середні витрати на придбання машинки для стрижки собак	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.1.19. Середні витрати на придбання фену для сушки тварин	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.1.20. Середні витрати на придбання однієї петлі для відлову собак	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.1.21. Середні витрати на придбання одного сачка для відлову собак	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.2.	Придбання мобільної амбулаторії, автомобіля для вилову собак:						
	1.2.1. Середні витрати на придбання автомобіля	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.2.2. Середні витрати на придбання мобільної амбулаторії	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.3.	Розширення потужності Стерилізаційного Центру: будівництво кухні, приміщення для зберігання кормів, організація ізолятору та вольєрів для тварин:						
	1.3.1. Середні витрати на проектування та будівництво кухні	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.3.2. Середні витрати на проектування та будівництва приміщення для зберігання кормів	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.3.3. Середні витрати на будівництво одного вольєра	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.3.4. Середні витрати на будівництво однієї будки	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.1. Витрати на роботи з переоснащення приміщення	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.6.	Поточний ремонт ветеринарно-стерилізаційного центру з розподілом зон та приміщень:						

	1.6.1. Середні витрати на ремонт та облаштування зони карантину	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.2. Середні витрати на ремонт та облаштування післяопераційної зони зона	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.6. Середні витрати на ремонт та облаштування грумерної зони	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.7. Середні витрати на ремонт та облаштування складського приміщення	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.8. Середні витрати на ремонт та облаштування стерилізаційної кімнати	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.9. Середні витрати на ремонт та облаштування побутової кімнати	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.6.11. Середні витрати на ремонт та облаштування приміщення для персоналу	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.7.	Встановлення 10 камер онлайн спостереження:						
	1.8.1. Середні витрати на встановлення однієї камери онлайн спостереження	тис.грн.	-	-	-	-	-
1.8.	Охоронна та протипожежна сигналізація:						
	1.9.1. Середні витрати на встановлення охоронної сигналізація	тис.грн.	-	-	-	-	-
	1.9.2. Середні витрати на встановлення протипожежної сигналізація	тис.грн.	-	-	-	-	-
2.	Проведення заходів щодо запобігання загрози покусів людини собаками (додаток 3 до Програми)						
Показник продукту:							
	Кількість розглянутих звернень та скарг щодо укусів собаками, отриманих від фізичних та юридичних осіб	од.	100	80	40		
Показник ефективності:							
	Середні витрати на розгляд однієї скарги отриманої від фізичних та юридичних осіб	тис.грн.	-	-	-	-	-
Показник якості:							
	Динаміка кількості звернень у порівнянні з попереднім роком	%	100	80	40	-	-

3.		Проведення відлову, біостерилізації, ідентифікації, адопції або повернення безпритульних собак					
Показник продукту:							
3.1.	Кількість собак, яких планується утримувати в Стерилізаційному Центрі	од.	100	100	100		
3.2.	Кількість безпритульних собак, яких планується виловити, біостерелізувати та вакцинувати	од.	300	250	200		
3.3.	Придбання медикаментів, вакцин, транквілізаторів, дезінфікуючих та інших лікарських препаратів(у тому числі комплексної вакцини), проведення лабораторних досліджень з виявлення інфекційних захворювань тварин						
	3.3.1. Кількість придбаних медикаментів, вакцин, дезінфікуючих та інших лікарських препаратів	од.	200	200	200		
3.4.	Ідентифікація тварин (електронний транспондер, бірка)						
	3.4.1. Кількість ідентифікованих безпритульних тварин	од.	300	250	200		
Показник ефективності:							
3.1.	Придбання корму для тварин та їх утримання						
	3.1.1. Середні видатки на утримання однієї тварини в день	тис.грн.	0,12	0,14	0,16		
3.2.	Вилів безпритульних тварин, що знаходяться на території Рівненської територіальної громади, їх біостерилізація, повернення до ареалу попереднього перебування		300	250	200		
	3.2.1. Середні видатки на безпритульних тварин, яких планується виловити, біостерелізувати та вакцинувати	тис.грн.	0,83	0,87	0,87		
3.3.	Ідентифікація тварин (електронний транспондер, бірка)						
	3.3.1. Середні видатки на ідентифікацію однієї безпритульної тварини	тис.грн.	0,08	0,081	0,083		
Показник якості:							

Динаміка кількості безпритульних тварин, яких планується виловити		%	300	250	200		
4.	Проведення пільгової біостерилізації домашніх тварин, що не мають племінної цінності (додаток 4 до Програми)						
Показник продукту:							
Кількість стерилізованих домашніх тварин		од.	100	150	200	-	-
Показник ефективності:							
Середні видатки на біостерилізацію однієї тварини		тис.грн.	-	0,7	0,7	-	-
Показник якості:							
Динаміка кількості стерилізованих домашніх тварин громадян пільгової категорії		%	100	150	200	-	-

5.	Проведення безкоштовної ідентифікації та реєстрації собак соціально незахищених верств населення						
Показник продукту:							
Кількість пільгово ідентифікованих та зареєстрованих собак		од.	300	300	300	-	-
Показник ефективності:							
Середні видатки на проведення пільгової ідентифікації та реєстрації однієї собаки		тис.грн.	0,0025	0,0025	0,0025	-	-
Показник якості:							
Динаміка кількості собак, яких було ідентифіковано та зареєстровано на пільгових умовах		%	300	300	300	-	-
6.	Впровадження інформаційної та просвітницької компанії для інформування місцевої громади щодо поводження та гуманного ставлення до тварин (додаток 5 до Програми)						
Показник продукту:							
6.1.	Листівки, інформаційні листи, брошури, бігборди на тему реєстрації, біостерилізації домашніх тварин (проведення конкурсів за рахунок грантів)						
	6.1.1.	Кількість друкованої продукції	од.	100000	100000	100000	
Показник ефективності:							

6.1.1	Середні видатки на видання однієї одиниці друкованої продукції	тис.грн.	1,5	3,75	3,75		
Показник якості:							
Динаміка кількості проведених заходів у порівнянні з попереднім роком		%	100	100	100		
7.	Впровадження заходів просвітницької діяльності (тем) в навчальних закладах та закладах культури Рівненської міської територіальної громади						
Показник продукту:							
Кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів, проведених в учбових закладах		од.	100	100	100		
Показник ефективності:							
Середні видатки на один інформаційно-просвітницький захід		тис.грн.	0,65	0,65	0,65		
Показник якості:							
Динаміка кількості проведених заходів у порівнянні з попереднім роком		%	100	100	100		
8.	Закупівля сканерів для зчитування чипів						
Показник продукту:							
Кількість придбаних сканерів для зчитування чипів		од.	10	5	-	-	-
Показник ефективності:							
Середні витрати на придбання одного сканера		тис.грн.	2,941	2,941	-	-	-
Показник якості:							
Динаміка кількості придбання сканерів у порівнянні з попереднім роком		%	-	-	-	-	-

РОЗШИРЕННЯ ПОТУЖНОСТІ СТЕРИЛІЗАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ТА ПОКРАЩЕННЯ ЙОГО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ

1.1 Під придбанням додаткового обладнання розуміється:

№	Найменування	Кількість	Орієнтовна вартість станом на 01.12.2021 року, грн.
1	Стіл для грумінгу	1	15000
	Ванна для грумінгу	1	30000
	Машинка для стрижки собак	1	4000
	Фен для сушки тварин	1	5000
	Петля для відлову собак	1	14000
	Сачок для відлову собак	2	7000
	Всього		75 000

Задля покращення матеріально-технічної бази Стерилізаційного Центру необхідно придбати обладнання для відлову та грумінгу.

Для виконання Програми по біостерилізації безпритульних тварин Стерилізаційний Центр потребує закупівлі нового спеціалізованого автомобіля орієнтованою ціною 12 000 євро (приблизно 360 тис. грн.). Придбання мобільної амбулаторії необхідне для біостерилізації власницьких тварин за місцем їх проживання (приватний сектор), а також надання послуг пільговим соціальним групам населення та, в подальшому, для районів в Рівненській області по біостерилізації тварин. Купівля та застосування мобільної амбулаторії дозволить пришвидшити та збільшити кількість стерилізації домашніх тварин.

Програмою передбачається розширення штатної чисельності Стерилізаційного Центру у зв'язку із розширенням потужності центру адопції, грумінг зони, придбанням додаткового автомобіля для вилову безпритульних тварин, та мобільної амбулаторії, тощо.

Переоснащення приміщення Стерилізаційного Центру у Центр адопції безпритульних тварин з ціллю максимального їх прилаштування у родини.

Будівництво муніципального притулку для тварин. Капітальний ремонт ветеринарно-стерилізаційного центру з розподілом зон та приміщень - карантину, післяопераційної, грумінгу, складського приміщення, стерилізаційної кімнати, побутової кімнати, кухні для тварин та приміщення для персоналу (доглядальники, ловці).

Встановлення 10 камер онлайн спостереження для контролю роботи працівників, відкритості та доступності Стерилізаційного Центру.

Організація шляхом залучення охоронних організації до охорони об'єктів Стерилізаційного Центру облаштування охоронною та протипожежною сигналізацією.

ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ЗАГРОЗИ ПОКУСІВ ЛЮДИНИ СОБАКАМИ

Заходи передбачають:

1) зобов'язати керівництво Стерилізаційного Центру вжити заходів щодо внесення змін до положення структурного підрозділу КАТП 1728 про отримання повноважень для проведення нижчезазначених дій;

2) в разі загрози покусом собакою, Стерилізаційний Центр зобов'язаний в найкоротший термін прибути на місце, яке було вказане заявником, та вирішити проблему згідно статутних положень;

3) після отримання інформації про покус собакою людини, працівники Стерилізаційного Центру зобов'язані в найкоротший термін прибути на місце, вказане заявником, з метою вилову та утримання тварини для карантинування;

4) при підтвердженні покусом людини собакою (довідка лікаря), Стерилізаційним Центром або Рівненське міське управління ГУ Держпродспоживслужби в Рівненській області забезпечується утримання собаки впродовж 10 календарних днів у зоні ізолятору. Собака, яка покусала людину, не повертається у ареал проживання, а підлягає адопції або передачі в притулки на пожиттєве утримання;

5) Стерилізаційний Центр з метою запобігання можливих покусів, при отриманні інформації про скупчення собак в будь-якому районі Рівненської міської територіальної громади зобов'язаний акцентувати роботу на вказаній території, з ціллю максимально швидкого відлову, проведення процедур згідно із діючою Програмою та адопції собак.

ПОРЯДОК ДОБРОВІЛЬНОЇ БІОСТЕРИЛІЗАЦІЯ ДОМАШНІХ ТВАРИН, ЩО НЕ МАЮТЬ ПЛЕМІННОЇ ЦІННОСТІ

1. Цим Порядком передбачається запобігання неконтрольованого розмноження домашніх тварин.

2. Особа, яка утримує домашню тварину, що не має племінної цінності, зобов'язана запобігати її неконтрольованому розмноженню. Біостерилізація рекомендована як найбільш гуманний метод по запобіганню неконтрольованому розмноженню тварин (вимоги цього пункту не розповсюджуються на тварин, яким за рекомендаціями лікаря не можна проводити біостерилізацію).

3. Впродовж 2022-2024 років запровадити у Рівненській міській територіальній громаді пільгову біостерилізацію власницьких собак та котів.

4. КАТП 1728 повинні впродовж 2022-2024 років укладати з ветеринарними клініками різних форм власності угоди щодо проведення пільгової біостерилізації для окремих категорій населення: малозабезпечені сім'ї; громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; жінки, яким присвоєно почесне звання України "Мати-героїня"; багатодітні сім'ї; учасники бойових дій; учасники антитерористичної операції; особи з інвалідністю; непрацюючі особи, які здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю; непрацюючі пенсіонери, розмір пенсії яких не перевищує розміру двох прожиткових мінімумів.

5. Організація роботи мобільної амбулаторії Стерилізаційного Центру структурного підрозділу КАТП 1728 для пільгової біостерилізації власницьких (домашніх) тварин на платній основі (з урахуванням вартості пільгових груп).

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ПРОСВІТНИЦЬКОЇ КОМПАНІЇ ДЛЯ ІНФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОЇ ГРОМАДИ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ ТА ГУМАННОГО СТАВЛЕННЯ ДО ТВАРИН

Виховання гуманного ставлення до тварин є важливою складовою етичного, культурного та екологічного виховання громадян.

Виховання гуманного ставлення до тварин передбачає формування високого рівня еколого-етичної свідомості та культури громадян.

Виховання гуманного ставлення до тварин забезпечується шляхом викладання курсів з екологічної етики та гуманного ставлення до тварин у дошкільних навчальних закладах, у системі загальної середньої, професійно-технічної і вищої освіти.

Метою заходів є домогтися від населення відповідального ставлення до тварин, в тому числі до власницьких. У довгостроковій перспективі, освіта є одним з найбільш важливих елементів всебічного підходу до регулювання популяції, оскільки людська поведінка - це фактор, який має винятковий вплив на динаміку популяції собак. Загалом, навчання потрібне для мотивації власників до збільшення відповідальності щодо регулювання чисельності популяції і догляду за окремими тваринами.

В першу чергу необхідно провести заходи стосовно ознайомлення населення та виконавчих органів з прийнятою Програмою поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у Рівненській міській територіальній громаді на 2022 - 2024 роки. Потрібно провести навчання виконавчих органів по виконанню Програми. Окрім цього, необхідно створити інформаційно-просвітницький центр при КАТП 1728.

В другу чергу треба проводити круглі столи, розширені всеукраїнські, регіональні конференції з питань гуманного ставлення до тварин за участі представників всіх задіяних структур та запрошення до участі представників громадських зоозахисних організацій з інших міст та регіонів.

Для поширення інформації необхідно опублікувати Програму в ЗМІ, створити сюжети на телебаченні та радіо, розповсюджувати основні заходи цієї Програми про необхідність реєстрації домашніх тварин та біостерилізації тих, які не мають племінної цінності, на інтернет-ресурсах.

Зобов'язати департамент інфраструктури та благоустрою Рівненської міської ради, Стерилізаційний Центр, управління освіти РМР, розповсюджувати листівки, інформаційні листи, брошури, біг-борди на тему

реєстрації, біостерилізації домашніх тварин, оголосити конкурс на кращу інформаційну програму (або листівку, біг-борд тощо).

Для розповсюдження листівок потрібно підключити школи, вищі навчальні заклади, бібліотеки, громадські організації.

Для досягнення результату необхідно здійснювати розміщення листівок у місцях, відведених для цього у багатоквартирних будинках, розповсюдження інформаційних листів серед керівників ОСББ, житлово - експлуатаційних підприємств з вимогою подальшого їх розповсюдження серед мешканців багатоповерхових будинків, які знаходяться у них в обслуговуванні, розповсюдження друкованої продукції серед керівників підприємств з метою інформування їх про необхідність регулювання чисельності тварин та про наслідки недотримання правил поводження з тваринами на території підприємства, розклеювання листівок в міському та приміському транспорті, розповсюдження (роздача) листівок.

Потрібно проводити круглі столи з представниками ЗМІ щодо організації на постійній основі публікацій статей про користь біостерилізації, про пільгові періоди чіпування та біостерилізації домашніх тварин, створення телепроектів щодо гуманного ставлення до тварин із залученням ветеринарів, громадськості, відомих людей міста.

Необхідним є:

- створення просвітницького ролика щодо поводження з тваринами, в тому числі про адопцію, доцільність біостерилізації і реєстрації домашніх тварин;
- укладення договору з всеукраїнськими телеканалами, транслявання даного ролика на правах соціальної реклами;
- створення радіо-рубрики «допоможи місту вирішити проблему» - інтерв'ю та ін. (ветеринари, громадськість, відомі люди міста);
- розміщення просвітницьких роликів щодо Програми на радіо, яке лунає на вулицях міста;
- розміщення просвітницьких радіо-роликів в міському транспорті (тролейбуси, трамваї);
- публікація інтернет-статей про користь біостерилізації, про пільгові умови, передбачені Програмою, про правила утримання тварин та ін.

Одним із головних і основних напрямків Програми є робота із населенням:

- подання інформації до місцевих ЗМІ про можливість адопції якомога більшого числа безпритульних тварин новими власникам.
- проведення заходів (бесіди, консультації, лекції, збори) по інформуванню населення про прийняту Програму, адопцію,

біостерилізацію, реєстрацію домашніх тварин (в бібліотеках, в школах (з батьками), лекції безпосередньо з мешканцями багатоповерхівок, ОСББ).

- опрацювання спільно з управлінням освіти РМР заходів просвітницької діяльності (тем) в учбових закладах
- створення при КАТП 1728 інформаційно-консультаційного центру. Робота центру передбачає забезпечення проведення заходів із заохочення адопції, біостерилізації тварин із проведенням пільгових біостерилізацій власницьких тварин; створення реєстрів з обліку тварин, яких утримують юридичні та фізичні особи; створення реєстрів тварин волонтерів, зоозахисників, приватних міні-притулків та осіб, що бажають взяти на утримання тварину; облік кінологічних, фелінологічних та інших клубів, підприємств, організацій і установ, приватних розплідників, готелів, чия діяльність пов'язана з тваринами.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВІДЛОВУ СОБАК

1. Відлову підлягають всі без винятку безпритульні тварини.
2. Собаки, за винятком залишених власником на прив'язі, незалежно від породи, належності та призначення, у тому числі й ті, що мають нашійник з номерними знаками і намордники, але знаходяться без власника на вулицях, площах, ринках, у скверах, парках, у громадському транспорті, дворах та інших громадських місцях, вважаються безпритульними і підлягають відлову. Відлов безпритульних домашніх тварин окремими не уповноваженими громадянами та організаціями забороняється, окрім випадків, коли ці тварини є небезпечними для оточуючих та проявляють агресію, створюючи загрозу безпеці людей.
3. Відлов безпритульних тварин проводять працівники Стерилізаційного Центру по можливості за відсутності сторонніх осіб у робочий час протягом доби.
4. Працівники Стерилізаційного Центру здійснюють відлов безпритульних тварин не лише на адміністративній території Рівненської міської територіальної громади. Дозволений відлов тварин в інших містах України за умови сплати послуг КАТП 1728, структурний підрозділ Стерилізаційний Центр, складання відповідної угоди з територіальним органом влади і обов'язкове повернення відловлених тварин у ареал попереднього перебування.
5. Відлов тварин можуть здійснювати тільки працівники, які мають відповідну кваліфікацію і допуск, будь-якими незабороненими засобами і методами з дотриманням принципів гуманного ставлення до тварин, уникаючи жорстокого поводження з тваринами. У разі потреби працівник служби відлову зобов'язаний надавати тваринам першу допомогу.
6. До засобів відлову належать:
  - 6.1. Механічний – відлов тварин за допомогою спеціальних механічних пристосувань (петлі, сачки, сітки, жорсткі нашійники) або руками (тільки тварин, які визнані потенційно безпечними).
  - 6.2. Медикаментозний – введення в організм тварини спеціальних лікарських засобів (снодійних, міорелаксантів, транквілізаторів), що забезпечують знерухомлення тварини (проводиться лише з дозволу відповідального за відлов ветеринарного лікаря).

6.3. Комбінований – із застосуванням медикаментозного та механічного способів відлову (проводиться лише з дозволу відповідального за відлов ветеринарного лікаря).

7. Час між відловом і транспортуванням тварин до Стерилізаційного Центру не повинен перевищувати 3-х годин.

8. Працівникам служби відлову забороняється:

- привласнювати собі відловлених тварин;
- продавати і передавати тварин приватним особам або іншим організаціям;
- забирати тварин з квартир і з територій приватної власності без відповідної постанови суду або письмової згоди власників цих квартир або територій;
- знімати домашніх тварин з прив'язі, якщо вони знаходяться на прив'язі менш ніж 5 годин.
- використовувати приманки та інші засоби відлову, які можуть спричинити шкоду здоров'ю безпритульних тварин.

9. Одноразове грубе порушення правил гуманного ставлення до тварин є підставою усунення від роботи працівника з відлову.

10. Транспортування відловлених тварин повинно здійснюватися на спеціально обладнаних для розміщення тварин автомобілях. При завантаженні, транспортуванні і вивантаженні тварин повинні використовуватися пристрої і прийоми, що запобігають травмам, каліцтву або загибелі тварин.

11. Спеціальний автомобіль для транспортування тварин повинен бути технічно справний, укомплектований набором індивідуальних переносних кліток для тварин, підлога автомобіля має бути обладнана таким чином, щоб на ньому могли вільно переміщатися для завантаження та розвантаження мобільні, міцні клітки. Вони мають бути добре закріплені, аби уникнути хитання під час їзди.

12. Автомобіль має забезпечувати безпеку, захист тварин від погодних умов, обладнаний природною вентиляцією, мати набір ветеринарних засобів для надання екстреної ветеринарної допомоги тваринам. При необхідності тварини забезпечуються питною водою.

13. Щодня після кожного відлову і транспортування тварин кузов спеціального автомобіля, а також устаткування і переносні клітки миються і дезінфікуються.

14. Після відлову всі тварини обов'язково повинні бути доставлені у Стерилізаційний Центр, оглянуті ветеринаром та отримати комплекс протипаразитарних заходів, бути зареєстровані в муніципальному реєстрі

Рівненської територіальної громади. Лише після комплексу заходів вони можуть бути прилаштовані.

15. Всі відловлені безпритульні тварини утримуються щонайменше протягом 7-ми днів в карантині, в обов'язковому порядку проходять біостерилізацію, дегельмінтизацію, комплексну вакцинацію проти сказу та лептоспірозу, обробляються проти кліщів, бліх, гельмінтів, кліпсуються вушною номерною кліпсою, чіпуються внутрішнім електронним транспондером та вносяться в муніципальний реєстр тварин Рівненської міської територіальної громади.

16. Транспортування тварин здійснюється відповідно до Правил транспортування тварин, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1402 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 8, ст. 294).

17. КАТП 1728, його структурний підрозділ Стерилізаційний Центр зобов'язані оприлюднювати на власному вебсайті та/або офіційній сторінці органів місцевого самоврядування дані про планові заходи з вилову безпритульних тварин не пізніше ніж за 7 календарних днів до їх початку, місцезнаходження карантинних майданчиків з тимчасового утримання тварин, які будуть виловлені, а також щоквартально оприлюднювати дані щодо кількості виловлених, стерилізованих, вакцинованих, ідентифікованих, прилаштованих тварин та тварин, які загинули із зазначенням причин смерті, згідно висновку лікаря ветеринарної медицини.

18. КАТП 1728 визначає особу, яка зобов'язана забезпечити фотографування кожної виловленої тварини відразу після її вилову. Фото виловленої тварини зберігається в муніципальному реєстрі тварин разом з інформацією про тварину.

19. КАТП 1728, структурний підрозділ Стерилізаційний Центр зобов'язані щодо кожної виловленої безпритульної тварини вести в муніципальному реєстрі тварин облік даних про:

- 1) дату та місце її вилову;
- 2) наявність або відсутність ідентифікуючих ознак та їх номери (електронний транспондер, кліпса, нашійник з ідентифікуючими позначками, тавро);
- 3) вид, стать, приблизний вік, породні ознаки за наявності, зовнішні ознаки, в тому числі окрас шерсті, вага, особливі ідентифікуючі ознаки тощо;
- 4) попередню оцінку стану здоров'я тварини за зовнішніми показниками;
- 5) здійснені заходи з ветеринарного огляду тварини, надання ветеринарної допомоги, карантинування, дегельмінтизації та інсектоакарицидної обробки, вакцинації, в тому числі від сказу, стерилізації, ідентифікації тварини;
- 6) відомості про опікуна (прізвище, власне ім'я, по батькові (за

наявності), місце проживання) в разі його наявності;

7) відомості про власника тварини (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), місце проживання, договір про передачу тварини у власність), якщо тварина після проведених ветеринарних процедур пройшла адопцію;

8) дату та місце повернення тварини, якщо тварина повернута до ареалу перебування (у місця вилову).